Przyczyny POChP – poznaj najważniejsze informacje

dr n. med. Michał Poznański

PODZIEL SIĘ

Przewlekła obturacyjna choroba płuc (POChP) zgodnie z jej definicją jest częstą (do 10% populacji po 40 roku życia), dającą się zapobiegać i leczyć chorobą, która charakteryzuje się trwałym ograniczeniem przepływu powietrza przez drogi oddechowe. Osobom chorującym na POChP mogą towarzyszyć takie objawy jak: duszność, przewlekły kaszel, czy też nadmierna ilość wydzieliny w drogach oddechowych.

Przyczyny POChP:

- Palenie papierosów
- Szkodliwe warunki pracy
- Zanieczyszczenie powietrza w miejscu zamieszkania
- Niekorzystne warunki bytowe dzieci, które prowadzą do gorszego rozwoju płuc
- Niektóre choroby układu oddechowego
- Uwarunkowania genetyczne
- Niski status socjoekonomiczny

Najważniejszą przyczyną POChP jest przewlekłe narażenie na dym tytoniowy. Odpowiada ono nawet za 80% przypadków tej choroby. W Polsce najczęstszym źródłem dymu tytoniowego jest palenie papierosów tradycyjnych. W innych

regionach świata mogą to być fajki, fajki wodne, cygara lub inne rzadsze sposoby palenia nikotyny. Za czynnik ryzyka rozwoju POChP przyjmuje się także dym inhalowany podczas zażywania marihuany. Należy pamiętać, że bierne palenie jest jedną z przyczyn rozwoju POChP u osób niepalących.

Za co najmniej 10% przypadków POChP odpowiada narażenie na pyły, lotne związki chemiczne i drażniące opary w miejscu pracy. Im większy nadzór inspektorów BHP w zakładach pracy, tym ryzyko rozwoju POChP jest mniejsze. Stąd najrzadziej POChP jako chorobę zawodową rozpoznaje się krajach europejskich i na kontynencie północnoamerykańskim. Przykłady zawodów o zwiększonym ryzyku rozwoju POChP to między innymi pracownicy magazynowi, ogrodnicy, a także artyści plastycy.

Stosunkowo ważnym czynnikiem przyczyniającym się do rozwoju POChP jest zanieczyszczenie powietrza wewnątrz pomieszczeń mieszkalnych. Od kilku lat Polska jest zaliczana do krajów rozwiniętych. Oznacza to, że w porównaniu do krajów gorzej sytuowanych odnotowujemy znacznie mniejszy udział spalania drewna lub węgla w celu pozyskiwania źródła ciepła do gotowania (kuchnie węglowe) lub bezpośredniego ogrzewania pomieszczeń (piece typu koza). Nie oznacza to jednak całkowitego wyeliminowania tych urządzeń. Z całą pewnością możliwe są też sytuacje, gdzie dopiero niedawno, po wielu latach użytkowania, wymieniono urządzenia grzewcze tego typu na nowsze.

Mało znanymi przyczynami POChP są wybrane problemy zdrowotne które mogą występować w dzieciństwie. Zalicza się do nich niską masą urodzeniową, częste infekcji dolnych dróg oddechowych we wczesnym dzieciństwie oraz przeludnienie lokali mieszkalnych. Ponieważ pęcherzyki płucne powstają aż do 8 roku życia to powyższe czynniki mogą prowadzić do upośledzenia rozwoju płuc. Znaczenie dla rozwoju płuc u dzieci ma także czynne i/lub bierne palenie w czasie ciąży. Szkodliwe substancje zawarte w dymie tytoniowym przedostają się przez łożysko i tą drogą powodują pogorszenie warunków dla rozwoju układu oddechowego u dziecka znajdującego się w łonie matki.

Kolejną przyczyną gorszego rozwoju płuc we wczesnym dzieciństwie jest narażenie dziecka na zanieczyszczenia powietrza. Szczególną rolę odgrywa tu dwutlenek azotu (NO_2) i pyły zawieszone w powietrzu o średnicy <2.5 µm ($PM_{2.5}$). Za ich główne źródło przyjmuje się spaliny ze starych silników o zapłonie samoczynnym (Diesla).

Niektóre choroby układu oddechowego mogą zwiększać ryzyko zachorowania na POChP. Zalicza się do nich przebytą gruźlicę i niekontrolowaną astmę oskrzelową. Rzadką przyczyną POChP mogą być zaburzenia genetyczne pod postacią niedoboru białka zwanego alfa-1-antytrypsyną. W takim przypadku do rozwoju POChP może dochodzić wcześnie, bo nawet w czwartej dekadzie życia.

Niektórzy badacze proponują by za czynnik ryzyka rozwoju POChP uznać niski status socjoekonomiczny. Z całą pewnością może on być przyczyną częstszego występowania wyżej opisanych narażeń, ale trwają dyskusje czy można go uznać za niezależny prognostyk.

Dla rozwoju POChP nie ma znaczenia czy jest się mężczyzną czy kobietą. Obie płci są

w takim samym stopniu zagrożone rozwojem POChP, a decydujące znaczenie ma tu występowanie wyżej opisanych przyczyn rozwoju POChP.

Po przeczytaniu niniejszego artykułu powinno stać się jasne, że wielu przypadków POChP można uniknąć dzięki prostej zmianie stylu życia – zaprzestaniu palenia tytoniu.

Jeżeli po przeczytaniu niniejszego artykułu stwierdzisz, że występują u Ciebie któreś z wyżej wymienionych czynników ryzyka rozwoju POChP to udaj się do swojego lekarza rodzinnego lub pulmonologa w celu dokładnego zebrania wywiadu i ustalenia wskazań do wykonania badania spirometrycznego, które służy potwierdzeniu lub wykluczeniu POChP.

Piśmiennictwo:
https://goldcopd.org/wp-content/uploads/2020/11/GOLD-REPORT-2021-v1.1-25Nov20_WMV.pdf
Śliwiński P, et al. Zalecenia PTChP dotyczące rozpoznawania i leczenia POChP. Pneumonol Alergol Pol. 2014 (82): 3: 227–263

PODZIEL SIĘ

Materiał wewnętrzny Chiesi

Ostatnia aktualizacja strony 17 lipca 2025

Właściciel serwisu

Chiesi TOTYLKOASTMA.PL